

Досліджуючи шляхи покращення функціонування кредитного механізму підприємств, запропоновано формувати на підприємствах кредитні служби, завданнями яких є формування кредитної політики підприємств, управління дебіторською та кредиторською заборгованостями, виконання функцій антикризового менеджменту, удосконалення етапів функціонування кредитного механізму підприємств.

Література

1. Вітлінський В. Концепція стратегії кредитного ризику / В. Вітлінський, О. Пернарівський // Банківська справа. – 2012. – № 1. – С. 13-15.
2. Внукова Н.Н. Банковские операции: расчетное и кредитное обслуживание предприятий: учебное пособие / Н.Н. Внукова. – Х.: Модель вселенной, 2002. – 511 с.
3. Вожжов А.П. Інвестиційне кредитування комерційними банками / А.П. Вожжов, О.Л. Боднар, С.В. Бородін, Н.В. Попова // Фінанси України. – 2003. – № 12. – С. 84-97.
4. Пікус Р.В. Оцінка підприємницького ризику / Р.В. Пікус // Фінанси України. – 2012. – № 5. – С. 89-93.
5. Пойда-Носик Н.Н. Фінансові ресурси підприємства / Н.Н. Пойда-Носик, С.С. Грабарчук // Фінанси України. – 2013. – № 1. – С. 96-103.

Драч Л. В., ст. гр. ФСГм-11
Квасовський О. Р., к.е.н., доцент

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

В умовах прискореної глобалізації світового господарства однією з найважливіших економічних проблем в Україні, починаючи з 1990-х років, є зростання загроз економічній, зокрема, фінансовій безпеці країни. Невирішеність проблем у цій сфері не дає змоги забезпечити відповідний рівень економічного зростання, ускладнює здійснення ефективної реструктуризації економіки, чинить негативний вплив на зовнішньоекономічну, податкову, страхову сфери та бюджетний процес нашої країни.

Фінансова безпека є багатоаспектним явищем, стан її динамічно змінюється. Отже, потрібно здійснювати ретельний моніторинг фінансової системи, а також вивчати проблеми, що виникають під впливом реформування національної економіки, регіоналізації та глобалізації світової економіки, інтернаціоналізації фінансових потоків тощо[1, с. 63].

Для формування дієвого механізму забезпечення фінансової безпеки України, перш за все, необхідно з'ясувати, що вкладається в це поняття, які фактори впливають на її дотримання, як взаємопов'язані окремі складові цього поняття, як повинні координуватися дії усіх ланок, покликаних забезпечувати безпеку інтересів різних суб'єктів. Розмаїття аспектів фінансової безпеки,

складність вибору оптимального варіанту її гарантування і викликають потребу застосування комплексного підходу у цій сфері життєдіяльності України.

Відповідно сучасний етап розвитку національної економіки характеризується наявністю значної кількості чинників, які негативно впливають на функціонування держави та підприємства. До таких чинників, окрім глобальної економічної кризи, варто віднести, насамперед, нестабільність податкового та регуляторного законодавства, інфляційні процеси, недоступність кредитних ресурсів, посилення конкуренції, низький рівень капіталізації фондового ринку, зростання кількості збиткових підприємств [2, с. 124]. Дія цих чинників викликає аритмію у русі матеріальних і фінансових потоків, призводить до значних втрат і збитків і, як наслідок, втрати підприємством фінансової безпеки.

Вагомий внесок у дослідження сутності та проблеми управління системою фінансової безпеки підприємства зробили провідні західні та вітчизняні вчені: Дж. К. Ван Хорн, Т. Аллісон, К. Жюгляр, Дж. Найт, Г. Фостер, Й. Шумпетер, І.Ф. Бінько, І.О. Бланк, О.Г. Білорус, О.С. Власюк, В.І. Грушко, А.С. Гальчинський, Ю.Г. Кім, Д.К. Прейгер, В.С. Сідак, В.А. Тимошенко, В.І. Терехов, В.І. Франчук, В.К. Черняк, М.Г. Чумаченко та інші. Разом з тим, не зважаючи на велику кількість наукових публікацій, залишається невирішеним питання визначення сутності фінансової безпеки, яка є основною складовою захисту від загроз як на рівні держави, так і на рівні суб'єктів господарювання.

У цьому дослідженні національна безпека України розглядається як захищеність життєво важливих інтересів людини, громадянина, суспільства та держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання та нейтралізація реальних і потенційних загроз національним інтересам [3, с. 98].

Поняття економічної безпеки держави визначено як стан економіки та інституцій влади, за якого забезпечується гарантований захист національних інтересів, соціальна спрямованість політики, у тому числі і за несприятливих умов розвитку внутрішніх та зовнішніх процесів, а, відповідно, економічна безпека суб'єкта господарювання – це стан, за якого забезпечується економічний розвиток і стабільність діяльності суб'єкта господарювання, гарантований захист його фінансових і матеріальних ресурсів, здатність адекватно і без суттєвих втрат реагувати на зміни внутрішньої й зовнішньої ситуації [1, с. 72].

Важливою структурною складовою економічної безпеки є фінансова безпека, сутність якої полягає в здатності: забезпечувати стійкість економічного розвитку держави; забезпечувати стійкість грошово-кредитної, бюджетної та валютної національної системи та основних їхніх фінансових параметрів; формувати резерви для пом'якшення впливу світових криз і дії

негативних світових чинників на національну економіку; створювати сприятливі умови для збалансованого кругообігу капіталів; ефективно управляти зовнішнім боргом та іноземними інвестиціям; запобігати злочинам у фінансовій сфері, в тому числі, легалізації відмиванню доходів, отриманих злочинним шляхом. Місце фінансової безпеки суб'єктів господарювання в системі загальної безпеки України відображено на рис. 1.

Рис. 1. Місце фінансової безпеки суб'єктів господарювання в системі загальної безпеки України

Примітка. Побудовано автором.

Таким чином, виходячи з глобального підходу, під фінансовою безпекою підприємства розуміють такий стан фінансових ресурсів, за якого забезпечується ефективна (прибуткова) діяльність підприємства, захист його фінансових інтересів і здатність зберігати свою ліквідність, платоспроможність і фінансові можливості під впливом різного роду небезпек і загроз. Дослідження підтвердило, що на рівні господарюючих суб'єктів фінансова безпека не стала чинником прибуткової роботи підприємства, а її зв'язок з національною безпекою залишається досить віртуальним.

Література

1. Дзьобань О.П. Національна безпека в умовах соціальних трансформацій: методологія дослідження та забезпечення / О.П. Дзьобань; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х.: Константа, 2014. – 438 с.
2. Кім Ю.Г. Проблеми забезпечення фінансової безпеки підприємства / Ю.Г. Кім //

Менеджмент: зб. наук. праць. – К.: Міжгалузевий ін-т управління, 2008. – № 10. – С. 62-76.

3. Обушак Т.А. Сутність фінансового стану підприємства / Т.А. Обушак // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 9 (75). – С. 95-101.

Калиняк Б. Л., ст. гр. ФСТМ-11

Письменна Т. В., к.е.н.

РОЗРОБКА АНТИКРИЗОВОЇ ПРОГРАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Формування антикризової програми належить до найбільш відповідальних та вагомих питань, оскільки саме обґрунтований вибір антикризових заходів забезпечує виведення підприємства зі стану кризи з найменшими втратами у найкоротші терміни.

Антикризова програма розробляється на підставі проведеного моніторингу внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства, який передбачає:

- здійснення комплексної діагностики результатів фінансово-господарської діяльності підприємства, вивчення динаміки найважливіших показників діяльності;

- визначення обсягу, структури і періоду погашення зовнішніх фінансових зобов'язань;

- визначення основних причин виникнення та поглиблення кризи розвитку підприємства;

- оцінку масштабів і можливих наслідків подальшого поглиблення кризових явищ і терміну виникнення ситуації банкрутства;

- оцінку внутрішніх можливостей підприємства щодо локалізації та переборення кризових явищ [1, с. 235].

Розглянемо деякі підходи до формування програм антикризового управління.

Авторами роботи [2] пропонується формувати програму антикризового управління згідно зі сферами діяльності підприємства, такими як: маркетингова політика, управління персоналом, фінансове управління, інвестиційна політика, організаційне управління і операційний менеджмент. Ефективне і одночасне впровадження заходів в рамках цих напрямків дозволить вивести підприємство зі стану кризи та забезпечить його фінансове оздоровлення.

Шершньова З. пропонує використовувати визначення концепції подолання кризи, що передбачає загальну систему дій, спрямованих на обґрунтування та досягнення поставленої мети – подолання взаємопов'язаних кризових явищ. Автор передбачає використання найбільш загальних підходів, засобів, методів та інструментів антикризового управління [3]. Для виконання